

LUND
UNIVERSITY

Spelberoende – vad är det, och vem ska göra vad och för vilka?

Göteborg, 1 februari 2018

***Anders Håkansson, specialistläkare, professor.
Beroendecentrum Malmö. Lunds universitet.***

Kan man bli beroende av något som inte är en substans?

- Hjärnans belöningssystem – dopaminhypotesen
- Positiv och negativ förstärkning
  - En kick man har svårt att vara utan?
  - En flykt från det som är jobbigt?

Spel om pengar - ingen vanlig vara

- 58% har spelat senaste året
- 27% har spelat minst en gång/månad

- Problemspelande ca 1,7% (ca 130 000 personer),
varav
- Allvarliga problem 0,4% (ca 30 000 personer)

» Folkhälsomyndigheten, 2016.

Problemspelande hos patienter i svensk primärvård

[Journal of Gambling Studies](#)

December 2016, Volume 32, [Issue 4](#), pp 1327–1335 | [Cite as](#)

Brief Intervention Within Primary Care for At-Risk Gambling: A Pilot Study

Authors

[Authors and affiliations](#)

Christina Nehlin , Fred Nyberg, Kari Jess

- Tre svenska primärvårdsenheter utan tidigare arbete med spelberoende.
- 537 patienter screenade
- Problemspelande 6,3%

LUND
UNIVERSITY

Diagnoskriterier - spelberoende

---

1. Spelar för tilltagande summor
2. “Abstinenssymptom” vid försök minska eller sluta spela
3. Upprepade försök att sluta
4. Tankarna upptagna av spel
5. Spelar vid psykiskt dåligt mående
6. “Chasing losses”
7. Lögner
8. Riskerar arbete, relationer mm
9. Blir beroende av andra

Spelberoende – ett allvarligt tillstånd

Addict Behav. 2017 Nov;74:33-40. doi: 10.1016/j.addbeh.2017.05.032. Epub 2017 May 24.

Current suicidal ideation in treatment-seeking individuals in the United Kingdom with gambling problems.

Ronzitti S¹, Soldini E², Smith N³, Potenza MN⁴, Clerici M⁵, Bowden-Jones H⁶.

Vårdsökande personer med spelberoende i Storbritannien (N=903):

- 46% aktuella suicidtankar (62% någon gång i livet) – 64% bland kvinnor, 45% bland män
- varav 23% gjort ett suicidförsök någonsin och 9% aktuell suicidplan

LUND
UNIVERSITY

Prevalence of psychiatric co-morbidity in treatment-seeking problem gamblers: A systematic review and meta-analysis.

Dowling NA¹, Cowlshaw S², Jackson AC³, Merkouris SS⁴, Francis KL³, Christensen DR⁵.

⊕ Author information

Abstract

OBJECTIVE: The aim of this paper was to systematically review and meta-analyse the prevalence of co-morbid psychiatric disorders (DSM-IV Axis I disorders) among treatment-seeking problem gamblers.

METHODS: A systematic search was conducted for peer-reviewed studies that provided prevalence estimates of Axis I psychiatric disorders

36 studier. Behandlingsökande spelare.

Depression 30%, alkoholmissbruk 18%, alkoholberoende 15%, social fobi 15%, generaliserat ångestsyndrom 14%, paniksyndrom 14%, PTSD 12%, cannabisberoende 12%, ADHD 9%, anpassningsstörning 9%, bipolär sjukdom 9%, tvångssyndrom 8%

Olika spel – olika hög beroenderisk

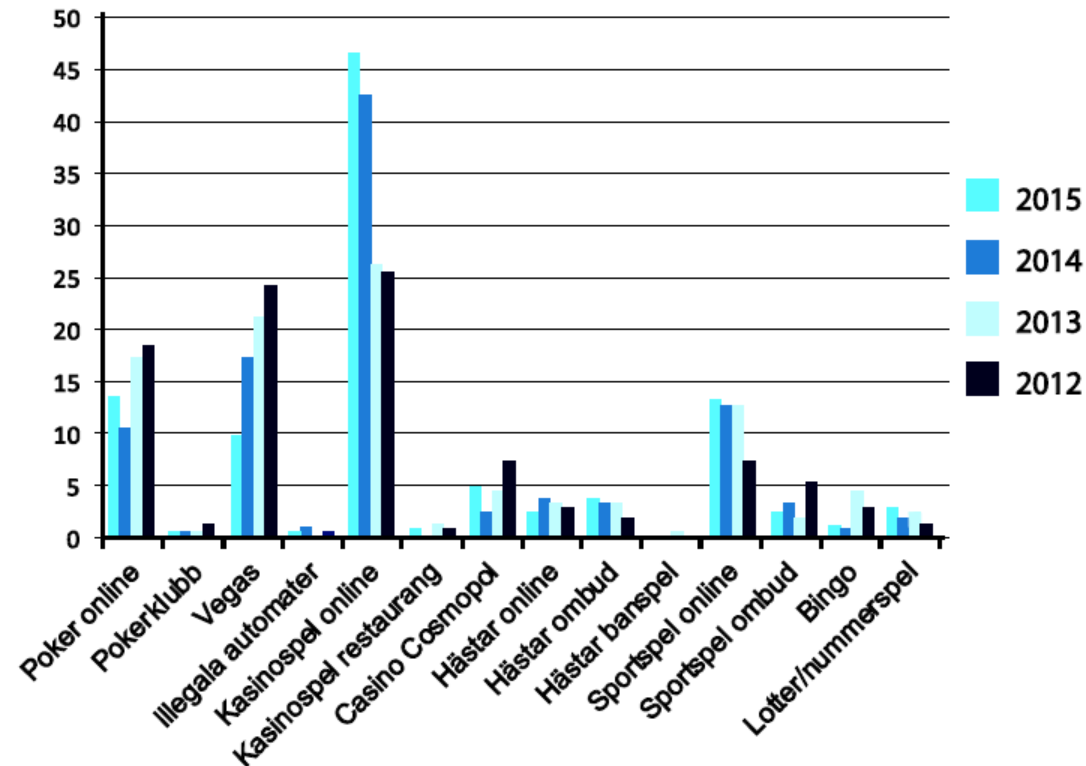
- Spelets snabbhet – tid till vinst/förlust
- Tillgänglighet i tid och rum

Problemspelande i Sverige i dag – vad rapporterar de som ringer Stödlinjen?

Figur 18.1 Andelen spelare som angett problemspelande per spelform åren 2012-2015 (2015 N=434, 2014 N=563, 2013 N=401 och 2012 N=500)

Källa: Stödlinjen. Observera att årtalen på den horisontella axeln har följande ordning 2015, 2014, 2013 och 2012

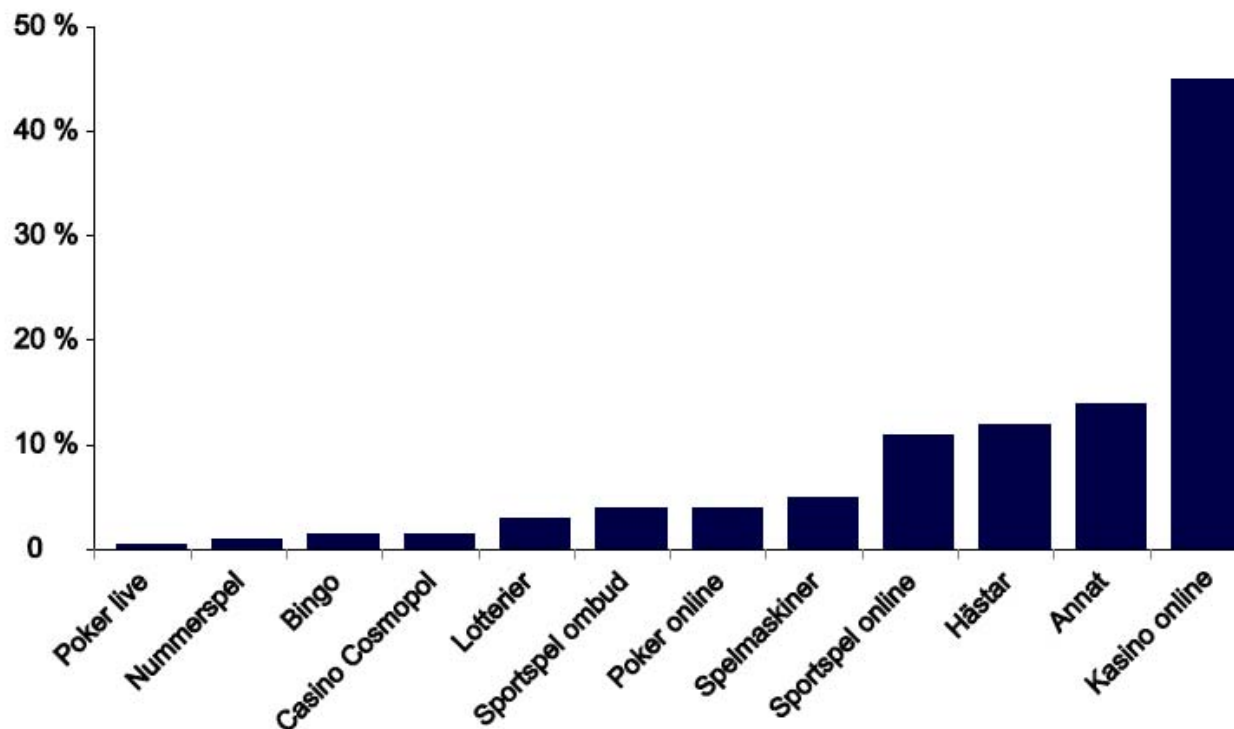
Källa: SOU 2017:30

LUND
UNIVERSITY

Problemspelande i Sverige i dag

Figur 18.2 Fördelning av spelformer för spelare (1 360) som spelar endast en spelform

Källa: Stödlinjen

Källa: SOU 2017:30

LUND
UNIVERSITY

Who Seeks Treatment When Medicine Opens the Door to Pathological Gambling Patients—Psychiatric Comorbidity and Heavy Predominance of Online Gambling

Anders Håkansson^{1,2*}, Emma Mårdhed^{1,2} and Mats Zaar²

¹Psychiatry, Department of Clinical Sciences Lund, Faculty of Medicine, Lund University, Lund, Sweden, ²Malmö Addiction Center, Clinical Research Unit/Gambling Disorder Unit, Skåne Region, Malmö, Sweden

OPEN ACCESS

Edited by:

Luigi Jenit,
Università Cattolica del
Sacro Cuore, Italy

Reviewed by:

Domenico De Bonardis,
NHS England, United Kingdom
Anne Chatton,
Geneva University Hospitals (HUG),
Switzerland

*Correspondence:

Anders Håkansson
anders_c.hakansson@med.lu.se

Specialty section:

This article was submitted to
Addictive Disorders,

Background: Few studies have assessed treatment-seeking behavior and patient characteristics in pathological gambling focusing on psychiatric comorbidity, particularly in a setting of heavy exposure to online gambling. This study aimed to address patient characteristics in a novel health care-based treatment modality for pathological gambling, including potential associations between gambling types, psychiatric comorbidity, and gender.

Methods: All patients undergoing structured assessment between January 2016 and April 2017 were included ($N = 106$), and patient records were reviewed for cooccurring psychiatric disorders and types of problem games.

Results: Eighty percent were men, and 58% received a psychiatric disorder apart from pathological gambling. Problematic gambling on online casino and online sports betting represented 84% of patients. Non-substance-related psychiatric comorbidity was significantly associated with female gender.

Conclusion: Online gambling is more clearly predominating in this setting than in studies from other countries. High rates of comorbidity call for structured psychiatric assessment in problem gambling, with a particular focus on female patients with pathological gambling.

Vem söker behandling när sjukvården öppnar för behandling av spelberoende?

Vårdsökande patienter, spelberoendemottagningen Malmö (N=106)

ORIGINAL RESEARCH
published: 29 November 2017
doi: 10.3389/fpsy.2017.00255

- Problematisk speltyp

- Nätcasino 60%
- Sportsbetting 41%
- Nätspel totalt 89%
- Spelautomater 7%
- Casino (fysiskt) 19%

- ❖ Nätcasino vanligare hos kvinnor (95%) än män (50%)
- ❖ Sportsbetting vanligare hos män (53%) än kvinnor (0%)

Who Seeks Treatment When Medicine Opens the Door to Pathological Gambling Patients—Psychiatric Comorbidity and Heavy Predominance of Online Gambling

Anders Håkansson^{1,2*}, Emma Mårdhed^{1,2} and Mats Zaar²

¹Psychiatry, Department of Clinical Sciences Lund, Faculty of Medicine, Lund University, Lund, Sweden, ²Malmö Addiction Center, Clinical Research Unit/Gambling Disorder Unit, Skane Region, Malmö, Sweden

LUND
UNIVERSITY

Vem söker behandling när sjukvården öppnar för behandling av spelberoende?

Vårdsökande patienter, spelberoendemottagningen Malmö (N=106)

Psykiatrisk samsjuklighet

- Ja 58%
  - Ångestsjukdomar 29%
  - Depressiva tillstånd 22%
  - Beroendesjukdom 12%
  - Neuropsykiatriska tillstånd 12%
- Högre icke-substansrelaterad samsjuklighet hos kvinnor (76%) än hos män (46%)

LUND
UNIVERSITY

Kan man behandla spelberoende?

SBU BEREDER • RAPPORT 254/2016

Spel om pengar

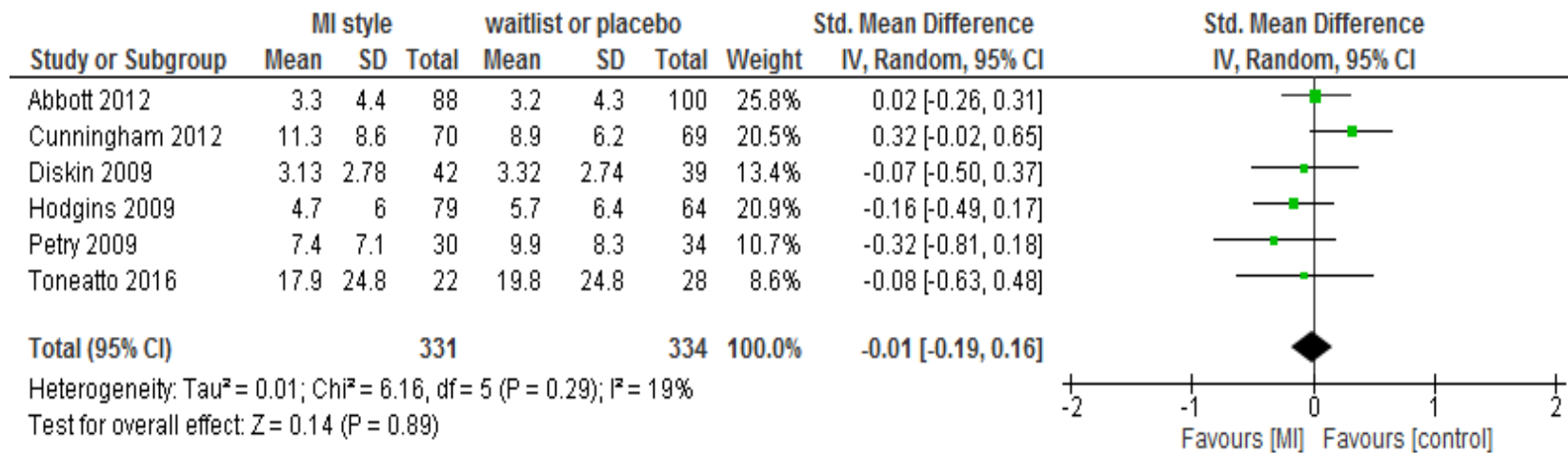
Behandling med psykologiska metoder eller läkemedel vid beroende eller problemspelande

Underlag till Socialstyrelsen

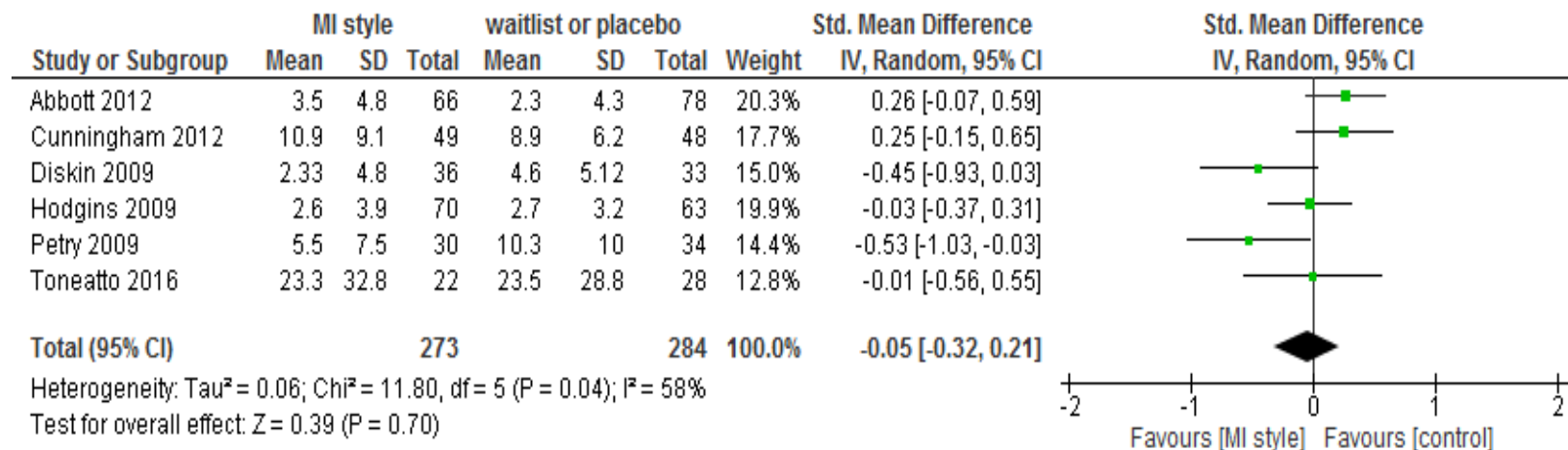
STATENS BEREDNING FÖR MEDICINSK OCH SOCIAL UTVÄRDERING

SBU: Motiverande samtal mm, antal dagar med spelande senaste 30 dagarna – post-test

MI – ingen visad effekt efter behandling jämfört med kontrollgrupp i sex sammanfattade studier

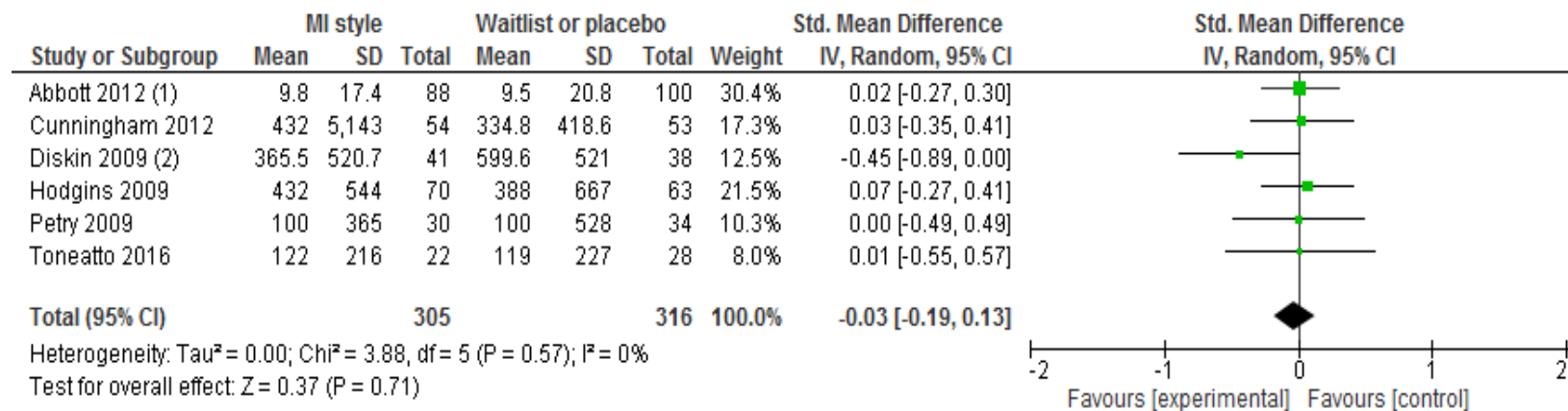
SBU: Motiverande samtal mm, antal dagar med spelande - uppföljning 9-12 mån

MI – ingen visad effekt vid uppföljning jämfört med kontrollgrupp i sex sammanfattade studier

SBU: Motiverande samtal mm, total spelinsats - post-test

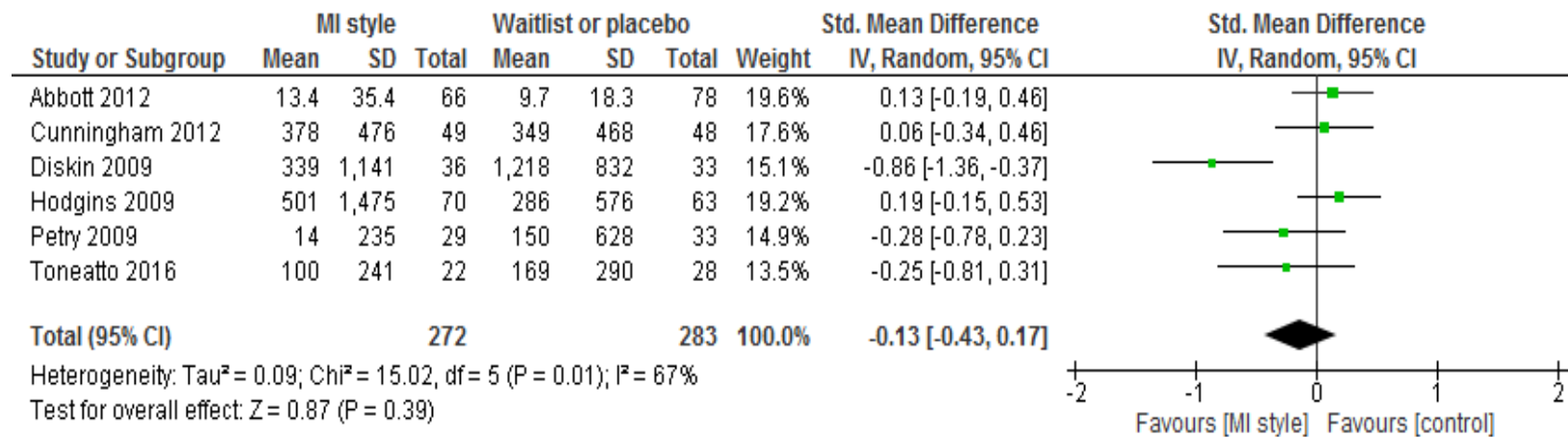
Footnotes

(1) Abbott uppger dollar per dag vilket inte spelar roll för SMD

(2) baslinjevärden inlagda som kovariater så studiens data är inte helt ekvivalenta

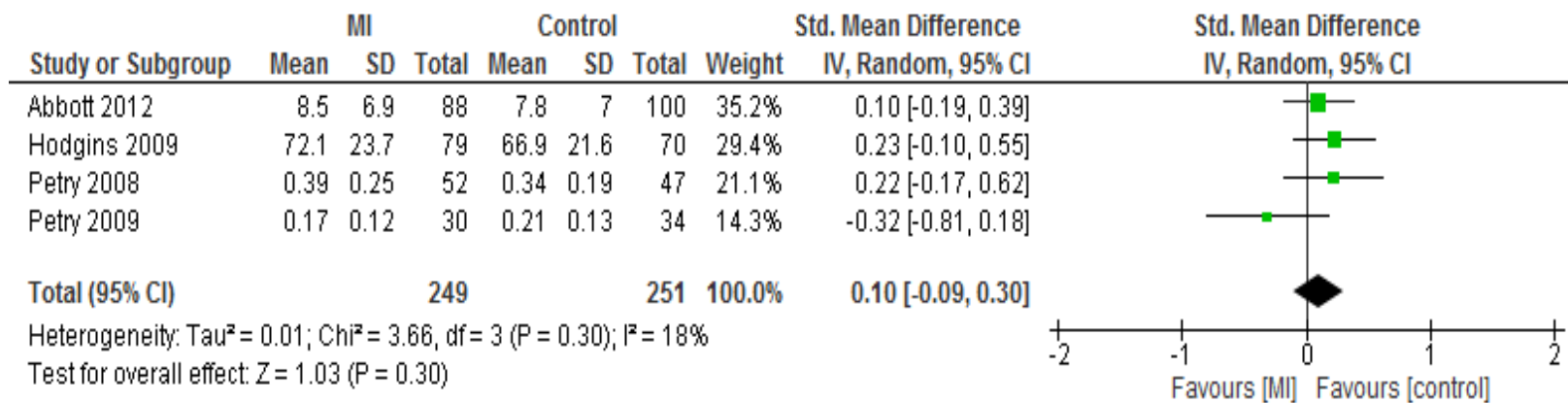
MI – ingen visad effekt efter behandling jämfört med kontrollgrupp i sex sammanfattade studier

SBU: Motiverande samtal mm, total spelinsats - uppföljning 9-12 mån

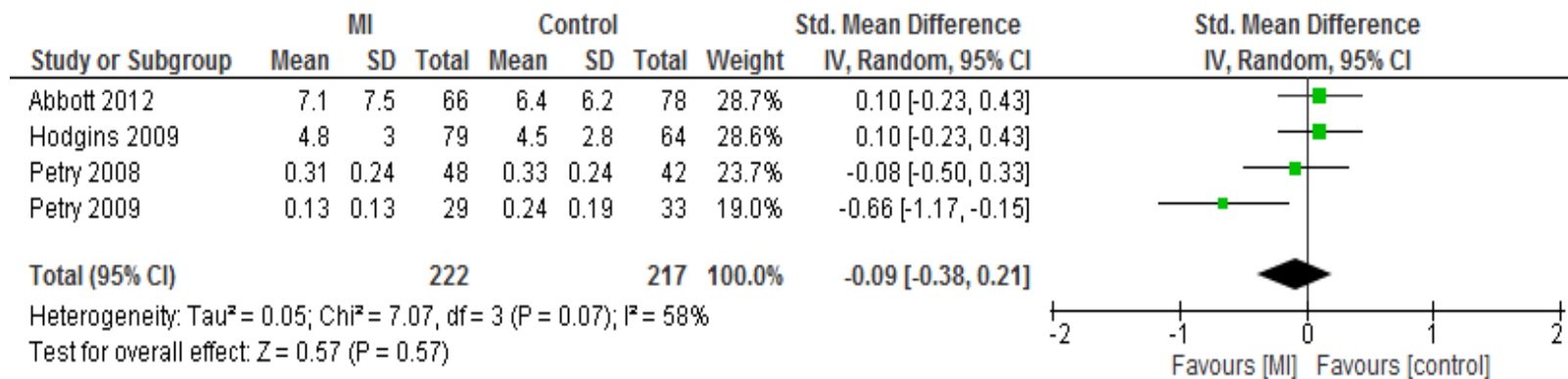
MI – resultat vid uppföljning – spretande resultat men ingen effekt vid sammanfattning av sex studier

SBU: Motiverande samtal mm, skattning av svårighetsgrad - post-test

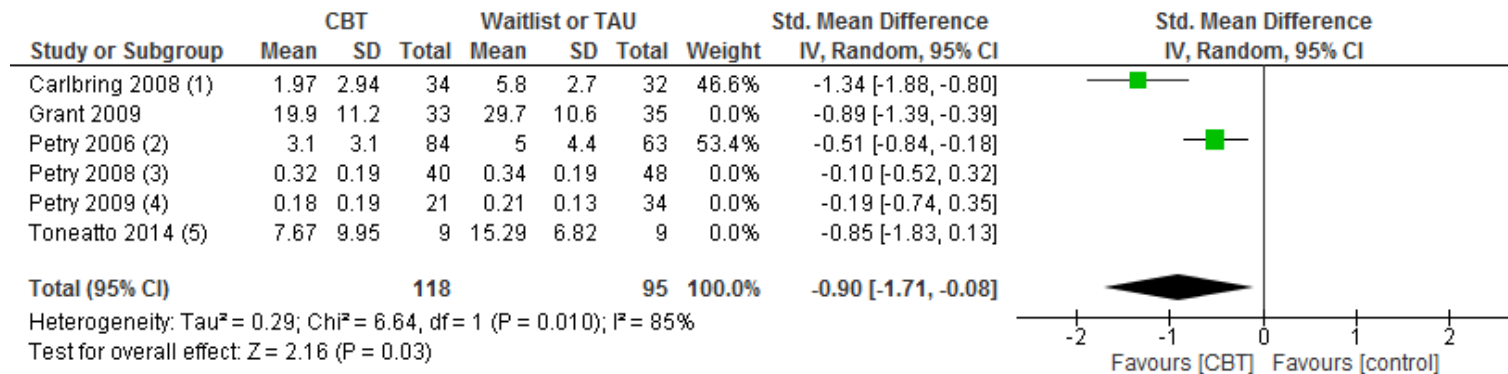
MI – ingen visad effekt avseende skattad svårighetsgrad – fyra sammanfattade studier

SBU: Motiverande samtal, skattning av svårighetsgrad - uppföljning 9-12 mån

MI – skattad svårighetsgrad vid uppföljning – spretande resultat men ingen visad effekt vid sammanfattning av fyra studier

SBU: KBT ensamt, skattning av svårighetsgrad - post-test

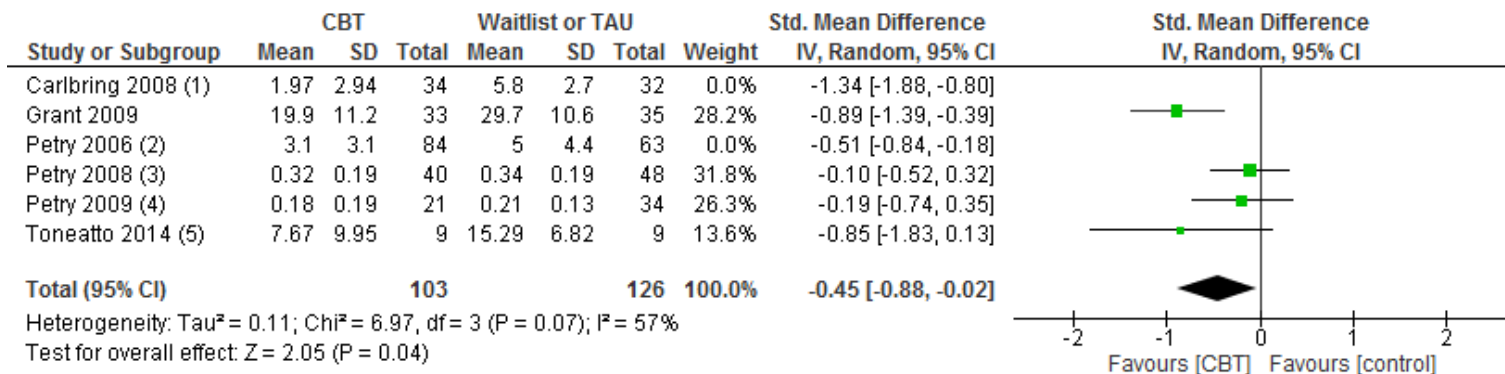

Footnotes

- (1) NODS
- (2) SOGS
- (3) ASI-G
- (4) ASI-G
- (5) använt "gambling urges" här. Mindfulness-enhanced

KBT ensamt – två studier, båda positiva, visar effekt var för sig och tillsammans

SBU: KBT kombinationsbehandling, svårighetsgrad - post-test

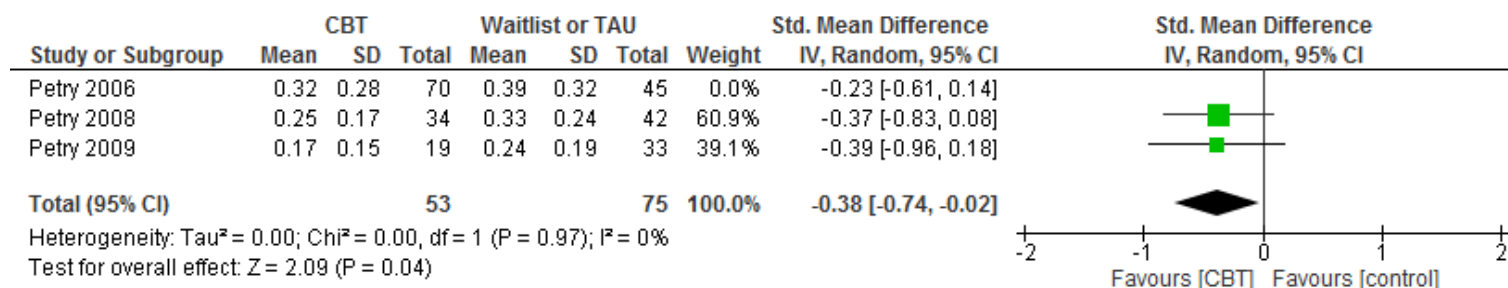

Footnotes

- (1) NODS
- (2) SOGS
- (3) ASI-G
- (4) ASI-G
- (5) använt "gambling urges" här. Mindfulness-enhanced

KBT i kombinationsbehandling – flera studier utan visad effekt jämfört med kontrollgrupp, men sammanlagt resultat positivt

SBU: KBT kombinationsbehandling, svårighetsgrad - uppföljning 9-12 mån

KBT i kombinationsbehandling – resultat vid uppföljning utan säker effekt i två enskilda studier, men sammanlagt resultat positivt

SBU: Slutsatser

- **Motiverande samtal**

- ingen effekt på dagar med spelande, satsade belopp och svårighetsgrad (*måttligt starkt stöd*)

- **KBT**

- effekt på svårighetsgrad (*begränsat stöd*)
- otillräckligt stöd avseende speldagar, belopp och tillfrisknande.

- **KBT + MET eller mindfulness**

- effekt på svårighetsgrad (*begränsat stöd*)
- otillräckligt stöd avseende speldagar, belopp och tillfrisknande.

Läkemedelsbehandling av spelproblem/spelberoende

- Inget preparat registrerat på indikation spelberoende
- Flera studier av naltrexon och nalmefen
- Varierande resultat
- Enstaka studier av olika antidepressiva, litium samt antipsykotika
- ***Otillräckligt underlag för att kunna dra vetenskapliga slutsatser. Stort behov av fler studier.***

Nya arenor för upptäckt och behandling?

- Socialtjänst
- Beroendevård och psykiatri
- Primärvård
- Kriminalvård
- Kontaktytor med ungdomar

Finns det fler icke-substansberoenden?

- DSM-5
- Spelberoende (gambling disorder) flyttat till avsnittet för beroendetillstånd
- Brist på data avseende gaming, shopping, mat/socker, sex, arbete etc

Internet gaming disorder?

- Upptaget på DSM-5:s forskningslista
- Mer data och behandlingsstudier behövs
- Diagnos i kommande ICD-11?

Slutsatser

- Spelberoende – vanligt och allvarligt
- Möjligt att screena för i många verksamheter
- Samsjuklighet
- Könsskillnader
- Stöd för behandling med KBT

Tack för uppmärksamheten!

Lunds universitet
Institutionen för kliniska vetenskaper Lund, Psykiatri
Enheten för klinisk beroendeforskning

Beroendecentrum Malmö, Region Skåne
Spelberoendemottagningen

anders_c.hakansson@med.lu.se

LUND
UNIVERSITY